

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXXIII.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumere la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administratiunea, Piata mare Tergul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Crisă ministerială în Bulgaria.

Miercuri cabinetul bulgar și-a dat dimisiunea. Scirea acesta o confirmă „Agenția bulgară“ adaugând, că tot-odată a fost amânata și acum se face încercarea de a forma un cabinet de coalițiune cu Sobrania de față, adecă fără ca ea să fiă dizolvată.

Ceea-ce se prevedea mai de mult, s'a întâmplat acum. D-nii Ivancioff și Radoslavoff au găsit, în fine, și au recunoscut ei înșiși, că ministeriul de față nu se mai poate susține. De mult s'au ivit neînțelegeri în sinul cabinetului, dintre cari aceea ce a adus după sine retragerea ministrului de comerț Nacevic, în legătură cu conflictul romano-bulgar, nici n'a fost singura.

Tote aceste neînțelegeri vor fi contribuit la criza ministerială de față, dér trebuie să fiă un motiv mai decisiv chiar, ce a provocat o tocmai acum. Care este acest motiv nu se spune încă.

Una din cauzele interne ale neînțelegerilor a privit cestiunea atitudinii guvernului față cu țeranii, cari s'au răsvrătit în contra incasărilor *nouvei deciueli*. Paprikov, ministrul de război, omul de încredere al principelui nu era mulțumit cu măsurile aspre luate de guvern față cu țeranii. De aceea și-a fost și dat demisiunea, după o cărtă întocăită cu colegul său dela interne Radoslavoff; dér conducea resortul său mai departe până la numirea succesorului.

Se înțelege, că afacerile interne bulgare pe noi ne interesază mai puțin. Ceea-ce am voi să șcim este, decât schimbarea guvernului din Bulgaria nu țintesc tot-odată și la restabilirea bunelor raporturi cu România atât de mult sdruncinate în urma uneltirilor comitetului macedonean. A sosit momentul, în care guvernul bulgar, primind din partea guvernului român dovețile cerute

în afacerea conflictului, trebuie să ia o decisiune și să dea la rândul său însuși doveți despre lealitatea sa și despre capacitatea sa, de a înțelege îndatoririle, ce i-le impune păstrarea ordinii și a dreptății în raporturile sale internaționale.

Se anunță din Sofia, că acolo domnesce părerea în cercurile politice, că formarea unui cabinet de coalițiune n'are prospecte. Ce cabinet se va forma atunci și care va fi atitudinea lui în cestiunea aplicării justiției pentru a delătura încordările dintre Bulgaria și România?

Acosta este ce ne interesază mai mult și despre acesta ne va da probabil lămuriri viitoare compunere a ministeriului bulgar și programul, cu care acesta se va prezenta înaintea Sobraniei. Dicem probabil, fiindcă stările caotice interioare din Bulgaria pretind cea mai mare precauțiune la judecarea situațiunii de-acolo.

Indemnity in loc de budget. Ministrul unghuresc de finanțe a prezentat alături camerei ungare un proiect de lege, prin care cere încuviințarea, ca în cele dintâi trei luni ale anului viitor necesitățile de stat să fiă protejuate pe baza bugetului din anul precedent. Camera va desbata încurând proiectul.

Incidentul dela gimnasiul din Braşov

Braşov, 20 Noemvrie v. 1900.

II.

Acum nu mai era vorba de chemarea său nechemarea directorului la ședințele Eforiei, ci actul de dimisiune al directorului și cele cuprinse într'ănsul începând a forma materia de cărtă și de iritațiune.

„Cum“, începură a întreba cei-ce se simțiau atinși prin aserțiunile cuprinse în acest act, „nu i-a ajuns directorului remonstrarea făcută în urma nechemării sale la ședința din 14 August, și acuma ridică chiar acuze în contra direcțiunii, ce se urmază de un timp încoco la administrația

școlii? — Dér cine-i dá directorului dreptul a se amesteca în afacerile administrative ale școlii?... Acosta-i răsvrătire, narechiă și prin urmare trebuie pedepsită!“

Am avut ocaziune a ceti actul de dimisiune al directorului Onițiu adresat Ven. Consistoriu și trebuie să constat, că în el se cuprind afirmări destul de grave, care, decât s'ar adeveri, ar trebui să pună pe gânduri pe ori-și ce amic adevărat al școlilor române din Braşov și ar reclama din partea celor competenți cea mai grabnică sanare a relelor; dér totodată trebuie să recunosc, că actul, despre care e vorba, este de natură intimă, adresat de conducătorul unui institut către forul superior în momentul retragerii sale din post și că în actul acesta se vorbește numai de curente și direcțiuni stricaciōse, se indică diferite simptome îngrijitoare, și nu se amintesc cu un singur cuvânt nici persoane, nici corporațiuni.

Era, după a mea părere, chiar datoră șefului unui institut de învățământ, să arate superiorilor săi, la repășirea din postul ocupat de 6 ani și mai bine, situațiunea în care lasă institutul în momentul retragerii sale, și să le atragă atențiunea asupra relelor, ce le-ar fi observat în decursul activității sale, ca ast-fel să se pōtă lua la timp măsurile necesare pentru curmarea acestor rele.

Și asupra unui asemenea act de natură cu totul subiectivă e natural, că numai forul superior este în drept a-se pronunța, numai el este chemat a aprecia valoarea aserțiunilor cuprinse într'ănsul și a constata, decât autorul lui a vădutilucrurile destul de corect, seu nu. Ori și ce altă judecată, și mai cu seamă din partea celor, cari se cred atinși prin arătările cuprinse într'un asemenea act, nu are loc, de ôre-ce cu greu pōte fi lipsită de ori-și ce preocupatiune.

Și cu toate acestea ce se întâmplă? — În ședința de Vineri 17 Noemvre v. Eforia școlară se ocupă cu cestiunea abdicării d-lui V. Onițiu din postul de director și pornind dela actul său de dimisiune înaintat Ven. Consistoriu, nu se mulțamește a-se pronunța asupra primirei său neprimorei dimisiunii, ci, după cum se împărtășesc

din isvor demn de credință, decide a propune delegațiunilor școlare, ce se vor conchama în curând, cererea unei cercetări din partea Ven. Consistoriu față cu cele cuprinse în actul de dimisiune al directorului și până la pronunțarea sentinței suspendarea d-lui V. Onițiu din postul de director, lipsirea dânsului de beneficiile împreunate cu acest post, precum și numirea unui director interimar.

D-l V. Onițiu suspendat din postul de director?... Pentru ce?

Pontru-că a reclamat restituirea directorului gimnasiului în drepturile, pe cari le-a avut timp de 40 ani înainte de intrarea în vigore a Regulamentului pentru afacerile interne ale corpurilor administrative, lucrat în pripă erna trecută? Său dōră pentru-că a avut curajul de a desvilit forului său superior ranele, de care credea, că suferă școla condusă de dânsul?

Au dōră era mai bine, ca față cu aceste rane dânsul să rămână cu totul nepăsător și să lase răul, ce-l observase, să se continue mai departe, ca astfel nu cumva să supere pe cine-va și să se espună a-și pierde beneficiile, ce i-s'ar fi ouvenit și după retragerea din directorat?

Lăsăm să răspundă la această întrebare cetitorul nepreocupat. Noi vom constata numai atâta, că într'o cestiune, în care ne simțim înși-ne implicați, nu este bine, dér nu este nici drept a-ne face înși-ne judecători.

D-l V. Onițiu suspendat?

Acel Onițiu, care înainte de acesta cu 3-4 luni, la jubileul de 50 de ani al existenței gimnasiului, era aplaudat din toate părțile și era întâmpinat cu atâta simpatie? Acel Onițiu, care s'a distins așa de mult ca profesor, care a ridicat în timpul de 6 ani, de când funcționază ca director, așa de mult prestigiul școlilor conduse de dânsul, care a renunțat dela o parte însemnată a beneficiilor sale de director, ca să se pōtă înființa „fondul Coressi“, cu ajutorul căruia s'au tipărit mai multe manuale de valoare pentru școlă? Acel Onițiu, sub conducerea căruia conferențele profesoriale ale corpului didactic dela școlile medii din Braşov au primit o nouă viață și la inițiativa căruia s'au făcut la aceste școlă at-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Curier parisian.

I. Esposiția din 1900.

— Fine —

Êta de altfel în traducere un articol scălit C. de Rezé și publicat în „Le Moniteur de 1900, Organe de l'Exposition“. Deși nu suntem în toate de acord cu d-l Rezé, totuși trebuie să-i dăm mai de multe ori dreptate. Êta acest articol plin de elogi și adresa d-lor Olănescu, comisarii României, și Formigé arhitectul pavilionului.

„Pavilionul României nu-i pe quai d'Orsay, între numărul pavilionelor în linia dintâi, între acelea cari și-au pus frumozile lor fațade spre riu. Acosta nu-l impedcă însă de a fi unul dintre cele mai interesante din intrăga serie.

„Înainte de toate comisariul general al României, d-l Dimitrie Olănescu a avut o idee, pe care n'o putem aplauda în deajuns și care face onoare simțului său artistic: a dat lucrarea d-lui Formigé, măestrul emi-

nent care ne dăduse în 1889 cele două palate de pe câmpul lui Marte, atât de interesante, atât de „d'avant garde“, încât nici unul dintre palatele din 1900 nu se pōte asemăna cu ele, acele două palate de ceramici și de fier, a căror apariție însemna pentru arhitectură începutul unei ere noue, cu toate sforțările retrograde ale arhitecților de ași.

„Prin alegerea acesta d-l Dimitrie Olănescu s'a documentat mai parisian ca mulți dintre purtătorii de funcții, pe care-i cunosc, și de fapt și e parisian, de ôre-ce iubesc Parisul nostru, literatura sa, artele sale, monumentele sale, de ôre-ce a tradus însuși în românește pe Ruy Blas al lui Victor Hugo. Colaboratorii săi imediați au fost d-nii George Bengescu și George Sterian. Cel dintâi e de ani de zile ôspele nostru, a fost chiar laureat al academiei franceze; al doilea e elev diplomat al școlii noastre de Bellearte. Nici o mirare decât că au înțeles arta atât de delicată, atât de franțuzescă a d-lui Formigé.

„D-l Formigé nu putea, construind palatul României, să se arate atât de re-

voluționar ca înainte cu dece ani, de ôre-ce trebuia să se inspire de monumente clasice românești: de catedrala dela Argeș, de mănăstirea Horezu și de altele.

„Plecă decât în România îndată-ce primi însărcinarea. Vădî Argeșul — a cărui catedrală s'o amintim în trecut, fu reconstruită de un Francez, contele de Noüy; — a copiat cupolele sale îmbrăcate cu aramă poleită, campanilele de formă întorsă, cari sunt de un efect atât de neașteptat; a vădutilucrurile Horezului și a împutat templul, a vădutilucrurile Iași și a luat dela una dintre bisericile lor a cel brănu-friză, care încunjură întreg pavilionul și ale cărei foi se înlanțuesc într'un „grecție“ de o formă foarte particulară; dela biserica Stavropol a luat în sfârșit ferestrele cu fierăriile cele foarte frumoase. Și din toate aceste elemente a compus un întreg fără note false. A rămas în aranjamentele acestea de motive vechi, artist de un gust sigur, colorist delicat. Din toate încercările de poliromie făcute la esposiția, pavilionul românesc e cel mai armonios, de-opotrivă cu cocheta clădire pe care același arhitect

a zidit-o la căi-va pași restaurantul românesc și unde lăsând curs mai liber inspirației sale, a utilizat atât de frumos ceramica, prea puțin băgată în seamă de constructorii actuali esposiției...

„Interiorul nu e mai puțin reușit deși de altfel terenul, care fu conces României e foarte strimt și nefavorabil, n'are, de nu mă înșel, mai mult de 60 de metri (? Probabil a vrut să spună 6 metrii. — Nota traducătorului.) de lărgime pentru o lungime de 5 ori mai mare.

„Intrând dai în cupola centrală, înaltă de 15 metri, de unde o scară cu rampă dublă, așezată în fund, te conduce în etagiul dintâi, deschis în formă de loggia. Acosta hală centrală, formată de dom e un fel de vestibul de onore, de un efect foarte amplu și care te surprinde când îți aduci aminte de dimensiunile reale ale planului. Patru colone bizantine îl susțin, băosite, decorate cu embleme, ridicând prin proporțiile lor frumoase, înfațișarea monumentală a acestui templu. În fund d-l Formigé voise să pună o oglindă, care ar fi produs o perspectivă frumoasă.

tea instituțiunii folositoare? Acel Onițiu în fine, la stăruințele cărui s'a putut înființa „masa studenților“, acea întocmire filantropică, care înlesnesce susținerea la școlile din Brașov a unui număr destul de însemnat de tineri diligenți, însă lipsiți, din toate părțile țerei?

Un asemenea bărbat merită să fie alungat din postul său ca cel mai nevrede nic slușbaș și lipsit de beneficiile sale în semn de pedepsă!

Ore ce impresiune va face o asemenea procedură față de tinerii, cari se prepară pentru cariera profesională și în genere față de tinerimea noastră, dela care așteptăm să dovedească odinioară caracter și bărbăție?

Ce îmbărbătare va fi o asemenea procedură pentru colegii directorului suspendat și cum va îndemna ea pe profesorii cei vechi, să persiste și mai departe în posturile lor, întrebându-i toate puterile, de care mai dispun, spre binele și progresul școlii, în serviciul căreia au încălțat?

Și în fine ce om de valoare și cu ore-care simț de demnitate se va mai afla îndemnat, să ia asupra sa sarcina de director, după-ace vede, cum a fost tratat un director ca Onițiu?

Nu scim, ce deciziune vor lua față cu propunerile Eforiei, *Delegațiunile școlare*, a căror întrunire se așteaptă incurând. În ori și ce cas oventul ultim în această gravă afacere va avé s'el spună Ven. Consistoriu, și Inalt Prea Sântia Sa Archiepiscopul și Metropolitul, ca supremul inspector al școlilor române din arhidieceza Transilvaniei. Față cu modul îngrijitor în care s'au desvoltat lucrurile, se pretinde cu tot dreptul, ca forurile noastre superioare bisericesti și școlare să caute a fi la înalțimea chemării lor, delaturând conflictul printr'o soluțiune dreptă și imparțială. În prima liniă se așteaptă dela aceste foruri superioare să încerce încă odată, de cum-va mai este cu putință, a domoli pe cale pacifnică focul ivit la școlile din Brașov, ale cărui urmări nu se pot prevedé.

Scriind acestea, ne aducem aminte de un cas analog, întâmplat la școlile noastre în an. 1856. Pe timpul acesta fericitul director Gavriil Munteanu ajunsese în ore-care neînțelegere cu Eforia școlară, în fruntea căreia se afla încă mult meritatului protopop Ioan Popasul. Nemulțămît cu pozițiunea sa la gimnasiu, după obținerea dreptului de publicitate al acestuia, Munteanu își și înaintă dimisiunea sa, hotărît fiind a trece în Moldova, și Eforia școlară, deși recunoscea, că Munteanu a adus servicii însemnate școlii, totuși într'un moment de slăbiciune omenescă se arată gata a-i primi dimisiunea și și designa pe viitorul director.

Lucrurile acestea, care numai în favorul școlilor nu puteau fi, ajunseră la urechile lui Șaguna. Marele Arhiepiscop în întârziă un singur moment, oi îndată adresă Eforiei școlare o scrisoare părintescă, der

serioasă, în care o întrebă, dacă s'a gândit destul de bine, când a primit cu atâta grabă dimisiunea lui Munteanu? Cu cine va înlocui Eforia pe acest bărbat meritat, care după expresiunea lui Șaguna „a dat suflet gimnasiului, pe când Eforia cu toate miile ei i-a dat numai trup?“ Și în fine cum se vor mai îndemna alți bărbați harnici a intra în serviciul gimnasiului brașovean, când față cu un bărbat ca Munteanu Eforia se arată așa de nepăsătoare.

Bunul Arhiepiscop invită pe eforii brașoveni să nu întârzie a reveni asupra hotărârii luate și să caute a'l înduplea pe directorul Munteanu să rămână și mai departe în postul său. Sfatul său părintesc fu urmat întocmai și astfel Munteanu își urmă mai departe funcțiunea sa, aducând ca și până atunci cu totă inima și cu tot devotamentul prețioasele sale servicii pe altarul școlilor noastre.

Ore ce s'a întâmplat în anul Domnului 1856, se nu se mai p'otă întâmpla în 1900?*)

Krüger și Țarul. După cum se telegrafică din Bruzella între agenția diplomatică transvaaliană de acolo și între Livadia se urmază tratări, ca Țarul să primescă pe Krüger. Spre scopul acesta Dr. Leyds va pleca zilele acestea la Viena.

„Drepturile“ și „libertățile“ în Ungaria.

În ședința de Miercuri a dietei din Pesta a ținut deputatul opozițional *Visontai Soma* un remarcabil discurs, în care a desvilit stările de plâns, ce domnesc în Ungaria în ceea-ce privește drepturile și libertățile publice și personale.

După o scurtă introducere, în care întrebă pe guvern, cari îi sunt ideile și principiile de care se conduce acum în ajunul alegerilor generale dietale, oratorul schițează decadența vieții sociale și politice, viață, care nu constă din alt-ceva, decât din vânătăre după grația, din lingușiri și

*) Am dat loc espunerilor articolului de mai sus, fiind-că au fost făcute cu calmitate și obiectivitate și fiind-că, cum accentuează și autorul lui, într'adevăr s'au schimbat împrejurările dela finea lui Octomvrie încôce. Incidentul, care credeam atunci, că-și va găsi o rezolvare grabnică și firească, trece printr'o nouă fază și totul neașteptat. Se pare, că animositățile personale voesc să covârșescă cu totul considerațiunile principiare ale cestiunei. Se ivesce deci necesitatea, de a-se revela și accentua aceste din urmă, ca să nu se formeze o opiniune greșită asupra unor lucruri, cari cu bunăvoință s'ar pute lămurii în 24 de ore în mod mulțumitor pentru ambele părți. Dealtminterlea se înțelege de sine, că noi vom susține poziția, ce am luat'o dela început în această afacere, de a cumpeni drept și nepreocupat și a nu prejudeca hotărârilor forurilor competente. — Red.

alte ticăloșii, și care nu este în stare să se ridice la nivelul apărării intereselor poporului. Cine-și bate capul, de pildă, cu sôrtea clasei muncitorilor, cu straturile largi ale poporului.

Adevărul drept al poporului muncitor este dreptul de liberă întrunire și adunare și de libertate a presei. În privința acesta însă suntem într'o adevărată stare de asediu, într'o stare excepțională, înființată de guvernul trecut și nedesființată de guvernul actual. Despre dreptul de întrunire a dat Perozel la 1898 o ordonanță. A revocat'o Coloman Szell? Nu! Coloman Tisza încă a încercat la 1878 să dea o astfel de ordonanță, nisuița lui însă s'a frânt de opoziția deputaților. Cu ocaziunea aceea Desider Szilagyi a declarat în cameră, că regularea dreptului de întrunire prin ordonanțe ministeriale, este o infamare a constituțiunii. Perozel însă a împatriat sistemul de concesii, creând prin acesta în cercul organelor inferioare acel spirit, care face să se reamintescă pretextele mincinoase din epoca lui Tisza.

Oratorul cetesce mai multe estrase din hotărârile autorităților din provincii, prin cari s'au oprit adunările de popor. Apoi continuă:

Nimeni nu denegă statului, guvernului și autorităților dreptul de-a exercita inspecțiune la adunări. Au drept de a-și trimite omeni, cari se inspecteze adunările, pentru a garanta siguranța statului și a ordinei sociale. Acesta însă facă-o, fără a-se atinge cu mână saorilegă de cel mai sfânt drept într'un stat constituțional, de dreptul de întrunire.

Întrebă: dacă îi luăm poporului dreptul, ce-i dăm în schimb? Dacă-l despoiem și de dreptul, ce-i dăm constituția, dacă s'gduim în el credința către patriă, față de stările publice, față de administrația dreptă și nepărtinitore, care trebuie să aplice în măsură egală legea față de ori-ce classă; dacă-l despoiam și espunem milioanele poporului muncitor din Ungaria ideilor așa-dise internaționale și nepatriotice, atunci mai putem noi sta față de el și să-i dicem: pretindem să fiți cetățeni fideli patriei?

Stăm foarte trist și în ce privește libertatea personală. Dinloc cetim sentințe de ale Tablelor reg. și de ale Curiei, prin cari sunt achitați de pedepse omeni, fiind-că sunt semne vădite, că au făcut mărturisiri recunoscătoare sub influența schingurilor gendarmeriei. Astfel de sentințe se dau la an cu sutele. Cetesce câte-va din ele.

Vorbesce apoi despre interdicerea colectelor, care încă este un fêt monstru al lui Perozel și despre alte măsuri medievale introduse de guvernul trecut și neridicate de guvernul actual.

Discursul lui Visontai a fost des aplaudat din partea opoziției, pe când guvernamentalii tăceau muloom, par' că li-ar fi fost rușine de ceea-ce se spune în plin parlament.

Francia și Anglia.

În ședința dela 4 Decemvrie n. a Senatului frances, s'a început desbaterea proiectului de lege despre sporirea flotei de război.

Cu ocaziunea acesta generalul Mercier a ținut un discurs fulminant. El s'a declarat aderent al ofensivei, atât în războiul maritim, cât și pe continent și a esprima părerea, că în cas de conflict cu Anglia ar fi de dorit, ca Francia să se gândescă la asigurarea debarcării pe termenul contract al canalului La Manche. Mercier doresce, ca să se completeze cu urgență planul demobilizare a trupelor pe mare și uscat.

Discursul lui Mercier a produs mare neliniște în toate cerourile politice, deși nu i-se p'ote atribui o prea mare însemnătate politică. Diarele fac atent guvernul, să nu stea inactiv față cu amenințările lui Mercier. „*St. James Gazette*“ dize, că va fi bine de a-se griji în toate privințele, fiind-că nu e de loc eschis, ca Francia să atac Anglia. Mercier a făcut un mare serviciu Englesilor prin aceea, că li-a deșteptat trezvia.

„*Temps*“, organul ministrului de externe, scrie: Nu atěrnă dela Mercier, ca Anglia să ne tirească într'un conflict; prin vobirea lui însă a împins carul Englesilor anti-francesi. Dacă Anglia va avé vr'odată război cu Francia și dacă acest război ar fi organizat după modul cum a organizat Mercier expediția din Madagascar, atunci vecinii noștri Englesi pot durmi linișțiți.

Opera română.

După cum scim, stagiunea operei române din București a fost deschisă la începutul lunei curente cu reprezentarea operei „*Petru Rareș*“ compusă de d-l Caudela directorul conservatorului din Iași. Piesa a fost primită cu căldură de public și a avut un succes frumos. Ceea-ce pe noi ne interesă însă în deosebi este că în această operă a debutat pentru prima oară pe scena Teatrului Național d-ra Onoria Popovici, ficia orașului nostru (Brașov), în mod foarte remarcabil. La o săptămână după aceasta, cântăreța noastră a avut cel mai strălucit succes în opera „*Othello*“ de Verdi. Diarele bucurestene au scris în modul cel mai elogiios despre debutul d-rei Popovici în ambele aceste opere. „*Othello*“ a fost reprezentat înainte cu câteva zile a doua oară. Eță ce ni-se scrie din București despre succesul, cu care s'a dat acesta din urmă operă în genere și în deosebi despre debutul d-sorei Onoria Popovici:

București, Noemvrie 1900.

Op-ra română câștigă o nouă forță prin talentul puternic, real neescamotat — ca ai atător pseudoartiști — al d-sorei Onoria Popovici, ficia Brașovului, lângă atător bărbați și femei de valoare ai națiunii române.

După-ace studiază și se perfecționează în școlile vieneze, înarmată cu toate armele științei, răsfățata copilă a muselor se reîn-torse între ai săi.

Onore și recunoștință fiă-cărui artist, care nu uită, că este moraliceste obligat a aduce serviciile sale artei națiunii sale. D-sa este una din primele artiste de valoare, care au înțeles și au urmat acesta. Din acest punct de vedere d-sora Popovici merită cel mai mare laudă.

Astfel fiind, ușor se p'ote înțelege, că pe lângă talent acest fapt încă a contribuit volens-nolens la împrejurarea, că direcțiunea operei române a ridicat direct la rangul de prima-tonă a operei din București pe d-sora Popovici, pentru a interpreta roluri, ca ai Desdemonei din opera „*Othello*“, poemă de Arigo Boito, cu muzică de nestorul măestru Verdi.

Legile ori-cărei arte cer, ca orice talent, ca să p'otă da pe artistul demn de numele său, trebuie să fiă îmbrăcat și ajutat de o cultură desevărșită.

Dovada acestui adevăr a dat'o publicul în ziua de Luni, 6 Noemvrie, prin aplausele sale frenetice, făcând din Desdemona-Onoria obiectul admirațiunii sale.

Când poema începe, introducând ac-tul întâiu, cu furtună, ploie, vânt, tunet, trăsnet, tablouri caracteristice la genialul Shakespeare, părțile tragediei, captivând și pregătind astfel spiritul ascultătorului pentru furtuna sufletescă, ce urmază a se

„Bunul lui simț de artist l'a învățat să renunțe la acest artificiu prea ușor. Și acuma armele României cu deviza: „*Nihil sine deo*“ despart în patru părțile.

„Mai notez, că în acest pavilion oficial, d-l Formigé a mai căutat, pentru cele trei cupole, cari îl încunună, un procedeu de iluminată caracteristic: de-a lumina domurile pe dinlăuntru, așa că arhitectura, colonetele, coronele lor apar într'un fond sombru pe un câmp luminos...

„Espoziția din acest cochet pavilion e foarte interesantă. Veți vedé partea consacrată a domeniilor regale și vă veți aduce p'ote aminte stând în fața busturilor regelui Carol I și a reginei Elisabeta, cari tronéză la locul de onore, că această regină e o scriitoare de mare talent: „*Carmen Sylva*“. Veți vedé superbele probe de sare, una dintre bogățiile țării românești; veți vedé țesături, cari au ceva caracteristic în marea lor simplitate.

„Și vă atrag atenția asupra foarte curiosei espoziții retrospective grupată aici: cărți bisericesci cu picturi vechi și bogat legate, broderii vechi, podobe de aur și de

argint și restaurații foarte frumoase de monumente romane, găsite în România.

„Sciți de altfel, că România ne-a mai trimis și frumosul tezaur a lui Athalaric, găsit la Petrosa. Vi-s'a spus deja, că din precauția s'a cerut pentru el ospitalitatea muzeului dela Lufru, ospitalitate, care i-s'a acordat. El completă într'un mod admirabil espoziția archeologică a României“.

Afară de secția artelor frumoase, unde n'am remarcat nici un op mai de semnă, în toate secțiile, unde a espus România, juriul a recompensat pe espusanți cu o mulțime de mari medalii (grand prix). Și ceea-ce e imbucurător e, că aceste recompense se refereau la lucruri principale, pe de-o parte la espoziția domeniului coronei, a ministerelor de instrucția, războiului etc., pe de altă parte la productele, cari formeză bogăția și viitorul țării, precum: grâne, petrol, sare, cărbuni, vin etc. Au fost multe state, cari au mai luat atât de multe premii ca România, puține le-au luat însă pentru obiecte atât de importante. E incertabil, că România face progrese uimitore. Ea a fost și considerată de Francesi între

statele mari. Astfel în juriile, cari s'au ales pentru-ca să judece obiectele espuse în fiecare secția, găsim numele multor Români, bună-ură au fost d-l Mirea juriu în secția „țesăturilor de lână“, d-l Florescu în secția „pielărilor“, d-l Manu în secția „marei și micii industrii“, d-l Cantacuzino (singurul juriu străin) în secția „agriculturi“, d-l Obreja la „asistențele publice“, d-l Istratie la secția „geniului militar“ etc. etc.

Și despre d-l Gadan, care dimpreună cu d-l Francovich, a pictat admirabila „stereoramă mișcătoare“ (singura panoramă, care a fost premiată la espoziție) se spune, că e Român.

Dér e vremea să sfârșesc. De mult deja brațe puternice au început să surpe cetatea fermecată. Nici o putere nu va puté însă să nimicească amintirea ei în sufletul celor ce au văzuto. A fost ca și când secolul, care móre, s'ar fi îmbrăcat odată în haine de sêrbătore, luându-și astfel rămăsbun dela lumea, care se pregătesce să primescă pe urmașul lui.

Paris, Noemvrie 1900.

deslănții mai pe urmă în poemă, Desdemona noastră completează tabloul prin vocea ei melodiocă. Cu dibăcia măestrului stăpân pe arta sa, d-șora Popovici scîi se țină acordul între tonul aci dulce și duos, expresie concretă a liniștii și fericirii, aci învalnic și eguditor, expresia reală a indignării și revoltei sufletești.

Când Jago înverșese cu multa rafinare cheia meschinăriei, târnosînd astfel în noroiu credința și prietinia lui Othello, și reușește să des-tepte în inima acesteia sentimentul gelosiei, se produce scena atât de dificil de esecutat, încît trebuie să fie interpretate de artiștii cu talentul d-lui Eugenio Durot (Othello) și Onoria Popovici (Desdemona), pentru a pute produce efectul dorit.

„Ave Maria” din actul al IV-lea rugăciunea ultimă a Desdemonei, și care premerge desnodămîntul fatal, a fost esecutată în mod strălucit, sublim, în pietatea fermecătoare, ce timbrază această rugăciune precărată, care iese din inimă pentru a pătrunde în toate inimile, mi-a adus involuntar aminte de cuvintele unui suveran, care la o ocaziune quasi analogă a esclamat „Acum știu, ce este Dumnezeu”.

După-ce în fuga condeiului am făcut schițarea acestui important moment al artei române, care prin intrarea d-șorei Onoria Popovici la opera română câștigă un nou stîlp puternic, putem cu entuziasm să recunoșțem, că în sinul poporului român sunt artiști de valoare remarcabilă, și cari prin faptul existenței lor constituie o mîndrie națională, care trebuie menajată, susținută, conservată și păstrată ca un talisman menit să pice balsam răcoritor și reconstituent în inima mult înocentului și prigonicului popor român.

Șr ție, Onoria, care faci onore opere române, îți dîcem: stăruie și muncește mereu cu curaj, perfecționîndu-te neîncet. Românismul te va slăvi pe drumul gloriei, pe care începi să pășești. Fii încredințată, că atunci, când vei fi bine meritată dela arta română, Români recunosători cu drag îți vor pune pe frunte cununa de lauri, ce au început să-ți împletească.

Brebenel.

SCRIRILE ȚILEI.

— 24 Noemvrie v.

Disolvarea dietei croate. „Reichswehr” primește din Agram soirea, că dieta croată va fi disolvată de-odată cu dieta ungară, deși mandatul ei n'ar expira atunci.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat următoarele cotizații anuale: *Reuniunea femeilor române din Brașov*: 200 cor. D-l Procopiu Givulescu paroh în Curtici: 4 cor., Biserica gr. or. rom. din Curtici 10 cor. D-l Ioan Stan, proprietar în Feldiâra 20 cor. — Primescă nobilii donatori cele mai vii mulțumiri pentru frumoșele daruri. Direcțiunea școlilor medii gr. or. rom.

Coroane eterne. Dela un domn, care nu voese să fiă numit, am primit 6 coroane la fundațiunea iubiților reșoși, în memoria iubitelui și dragălașului copil Traian Vasile Pop, drept o coroană neperitōre. Subscribul comitet primind suma de mai sus o chiteză în acest mod și arată, că s'au adaus la fundațiune. — Brașov 24 Noemvrie (7 Decemvrie) 1900. *Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea Brașovului.*

Urcarea dării pe spirtoșe în Austria. Guvernul austriac a prezentat tuturor dietelor provinciale un proiect de lege, prin care intenționează a urca darea pe spirtoșe pure cu 20 coroane la hectolitru. Proiectul dispune, că după rachiul importat din Ungaria s'au din alte provincii încă trebuie să se încasseze noua dare. Puterea legii se estinde până la 1909.

La academia de musică și artă dramatică, din București strada Vestei Nr. 15, s'a mai înființat un curs gratuit de musică orientală (bisericească) pentru preoți, cîntăreși și seminarisți. Pentru predarea acestui curs a fost numit președintele Econom Stavrofor Const. I. Popescu, doctor în teologie. Inscrierile se fac chiar de acum și vor continua până la finea lui Noemvrie st. v. când va începe cursul.

Situația agricolă în România. Timpul continuă a fi foarte favorabil sîmîna-

turilor de tîmna, er perspectiva pentru viitorul an agricol este cum nu se pōte mai plină de speranțe până acum. Facerea ogōrelor de primăvară a fost și ea favorisată de timp și deoa încurînd va cādă zăpadă și erna va fi fără multe viscole, cari se desvîleșcă sîmînaturile, periclitînd pe cele făcute mai târziu, România de sigur se va bucura de frumoșe recolte.

Cununia Reginei Wilhelmina. „Times” din Londra scrie următoarele: Înainte de a se stabili termenul cununiei reginei Wilhelmina, trebuie să se rezolve câte-va cestiuni formale. Proiectul de lege despre căsătoria trebuie să fiă mai întîi primit de corpurile legitime, trebuind să se învoescă tot-odată la naturalizarea principelui mire și să-i încuviințeze suma, ce are să i-se plătescă din lista civilă. După-ce se vor fi făcut toate acestea, va urma cununia în catedrala protestantă din Haga.

O arestare în palatul regal belgian. Din Bruzella se anunță, că poliția a arestat alaltăeri în palatul regal pe un individ, care sub pretext, că vră să îndrepteze ceva la conductul de gaz, s'a furișat în palat. S'a pornit cercetare contra lui.

Tang-Wen-Huan, urzitorul rebeliunii contra misionarilor din Paotingfu, a fost escortat de o pază germană la Tien-Cin pentru a fi esecutat.

Pedepsirea Curșilor. Ambasadorul rusesc din Constantinopol a cerut dela Pōrtă instituirea unui tribunal separat, care să judece asupra a 20 Curșii, cari au fost arestați, pentru-că la finea lui Septemvrie au atacat consulatul suprem din Erzerum.

De-ale comitetului macedo-bulgar.

Diarul „Peninsula Balcanică” află, că în ultimul congres al comitetului bulgar din Sofia, ținut săptemăna trecută, s'au luat următoarele deciziuni:

„Ori-ce macedonean, de ori-ce naționalitate, care se află stabilit în Bulgaria, trebuie să plătescă în termen de patru luni taxa, ce i-se va cere de Comitet pentru liberarea Macedoniei, care taxă variază între 100—1,000 fr. Aceste taxe au ajuns pentru Macedonenii și mai ales pentru Români din Principatul vecin nișce adevărate dări oficiale. Aceste impozite trebuie să împlinescă suma de 6,000,000 fr. bani destinați pentru revoluția din Macedonia.

„Imediat după terminarea congresului se se organizeze bande, cari să fie formate din omeni fără cîpătăi și să pătrundă în Macedonia, ca să ia dela Români de acolo, prin ori-ce mijloc vor pute, bani în valoare de 1,000,000 de lei. Toți brutarii din Bulgaria sunt obligați să plătescă câte 50 bani de fie-care sac de făină, ce vor cumpăra. De asemenea și măcelarii câte 20 bani de fie-care cap de vită. Nicî vîndătorii de fructe n'au putut scăpa fără de aceste taxe, căci și ei sunt obligați a plăti câte 20 bani de fie-care coș de fructe. Bani vor fi întrebuițați la cumpărarea de muniții de rîșoi, de cari în curînd comitetul va ave nevoie.

„Ori-ce tînăr macedonean, de ori-ce naționalitate, care se află în Bulgaria dela etatea de 17 ani în sus, trebuie ca Duminicile și sîrbătōrile să mîergă la locul destinat pentru a face exerciții militare sub conducerea de oficii bulgari în activitate, cari au fost puși la dispoziția comitetului de însuși guvernul bulgar. În tot timpul cât va dura instrucția, fie-care trebuie să-și achite prețul cartușelor, ce a risipit. S'a ordonat de asemenea și stăpînilor, ca în susșisele țile, slugile să fie libere, ca să fie instruite.

„Să se organizeze în fie-care oraș, orașel și chiar prin sate, nișce societăți, cari să fie însărcinate cu strîngere de ciorapi, cămăși, haine etc. de cari comitetul va ave trebuință în curînd.

„Până în luna lui Martie 1901 aceste dispozițiuni trebuie să fie împlinite și apoi se se procedeze la o rîșcolă pentru liberarea Macedoniei.”

*

Conflictul între cei doi miniștri bulgari, continuă. În timp ce organul d-lui Radoslavoff stabilește bilanțul avereii colonelului Paprikoff pentru a-l acusa de prevaricațiune, organul acestui din urmă răspunde printr-o destăinuire cu privire la antrepria podului din Varna, în care minis-

trul Radoslavoff și amicii săi sunt acusați, de a fi făcut operații necurate.

Călătoria lui Krüger în Europa.

Sunt 16 ani de cînd Președintele republicei Transvaal, Krüger, a fost erăși prin Europa și în timp de 16 ani multe s'au schimbat. Când la 1884 Krüger a venit în Europa, era însoțit de generalul Smit, ministru de rîșoi, și de ministrul du Toit. În Germania președintele a fost primit de împăratul Wilhelm I în prezența principelui Bismarok. Krüger a adresat următoarea cuvîntare cîtră împăratul german:

„Majestate! Sunt foarte vesel de primirea amicală ce mi-a făcut-o Majestatea Vōstră. Cu atât mai mare bucuria simt, cînd știu, că cea mai mare parte a poporațiunii republicei și a Africei de sud este de origine germană. Și eu mă țin mînuș, că m'am născut din sîmîntă germană, regret însă că nu pot să mă adresez Majestății Vōstre în limba străbunilor mei. Sperez și doresc, că relația între Germania și întregă Africa de sud va rămînea tot-dăuna amicală și că relațiunile comerciale într'aceste două țeri se vor desvolta în favorul lor. O adevărată bucuria îmi va face, deoa această vizită va ajuta acestei cause.”

Răspunsul împăratului Wilhelm I a fost următorul:

„Mă bucur foarte mult, d-le președinte, că în d-ta pot să salut pe reprezentantul statului, care în ce priveșce comunitatea rasei este înocipiat cu Germania. Tot de-auna m'am interesat mult de înflorirea și dezvoltarea statului d-tale și cu atât mai vîrtos mă bucur, că acum voim să exprimăm în formă de invoială relațiunile amicale dintre Germania și republica Transvaal. Sunt convins, că acest contact între Germania și Transvaal va potența sentimentele de amicită și de înrudire între aceste două națiuni de un sînge. Eu din parte-mi încă voi ajuta pentru ajungerea scopului.”

„Acesta s'a întîmplat la 1884. Acum la 1900 Krüger vine erăși în Europa și a vizitat chiar și Germania, der astăși pe tronul german stă Wilhelm II, care are alte idei, decât antecesorul său.

Actualul împărat al Germaniei nu l'a întîmpinat pe Krüger așa de amical, ca Vilhelm I, el i-a trimis scirea, că, cu părere de rău, der el nu pōte să-l primescă.

Etă cum se schimbă lucrurile în timp de 16 ani!

NECROLOG. Edmund Mōller, fost prelat papal, abate și membru în consiliul de direcțiune al statusului rom. oat. din Ardeal, comisar episcopesc la gimnaziul romăno-catolic din loc și preot celebrant, a răposat eri în al 76-lea an al vieții și al 52-lea al preoției. Inmormântarea i-se va face mîne 8 Dec. n. la 3 ore d. a. în cimiterul din Blumena.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 6 Decemvrie. În ședința de ađi a camerei ministru-președinte Szell a declarat, că va presenta încurînd un proiect de lege privitor la dreptul de întrunire.

Haga, 6 Decemvrie. Krüger este așteptat aici pe ađi la 3 ore d. a. Se crede, că din cauza ovațiunilor, ce i-se fac pe întreg parcursul, Krüger nu va sosi la timpul fixat. Regina Wilhelmina a trimis la fronti- era Olandei un reprezentant al său, care să-l salute. La gara de aici Krüger e așteptat de un banderiu de călăreți care-l va conduce până la otel.

Haga, 6 Dec. Președintele Krüger a fost primit aici cu o estra-ordinară însufletire.

Londra, 6 Decemvrie. Lord Kit-chener telegrafiază din Bloemfontein, că generalul Knox a atacat lângă Bethulie-Smithfield armata lui Dewett, isgonindu-o din toate pozițiunile

de luptă. După apusul sōrelui Dewett s'a retras spre nord.

Londra, 6 Dec. Salisbury a declarat în camera lordilor, că statelor bure nu le pōte reda independența.

Sofia, 7. Decemvrie Cu formarea noului cabinet a fost însărcinat Radoslavoff.

Constantinopol, 6 Decemvrie. Comitetul revoluționar a început o acțiune din cele mai violente în cōtra Turciei. În vilaetul Monastir s'au comis mai multe asasinatē politice. Asasinii sunt Bulgari. Mai mulți invēțōri bulgari presupuși a ave legături cu comitetul macedo-bulgar și cu asasinii, au fost arestați.

Washington, 6 Decemvrie. Oficiul de externe a primit un raport, după care ambasadorii din Peking s'au înțeles eri cu privire la planul unei convențiuni, pe care-l vor trimite guvernelor lor. Ministrul de externe Hay a autorisat pe ambasadorul Conger să subscrie convenția în numele Statelor-Unite. Amînuntele convențiunii nu sunt cunoscute încă. Se crede însă, că Statele-Unite pretind cea mai aspră pedepsă față de corifeii rîșcolii chineze.

Convocare.

On. Dōmne ale Reuniunii femeilor române pentru ajutorarea vèduvelor serace din Brașov și Săcele, sunt rugate a lua parte la adunarea generală, ce se va ține în ziua S-tului Andrei, în 30 Nov. v. (13 Dec. n.) a. c. la 3 ore după prînz în sala festivă a gimnasiului român din loc.

Brașov, 23 Nov. 1900.

Otilia Bidu, Dr. I. Blaga, v. președintă, secretar.

DIVERSI.

Plante amatōre de musică. Pe cum se vede și acesta trebuie să fiă o bazaconia americană, și de fapt așa și este. Un profesor american, I. Teitgen, se dice, că a făcut o senzațională descoperire, și anume, că și plantele sunt amatōre de musică. Profesorul Teitgen spune, că a făcut încercări cu o plantă, pe care o avea un amic al său în casă, și care s'a arătat foarte amatōre de musică. Cînd se cîntă sau viōra în apropierea ei, planta își desface frunzele, er cînd în apropierea ei cîntă cineva, care nu e prea virtuos în musică, la cea mai mică distanță ea își lasă frunzele în jos. În legătură cu acesta profesorul american a mai constatat, că musică este favorabilă și creșterii și spōririi plantelor. O sală de concerte țioe, ar fi locul cel mai potrivit pentru cultivarea plantelor. Profesorul Teitgen a mai făcut experiență cu planta, care cu frunzele ei prinde insectele. El a pus o insectă pe frunză și acesta cāt ce a simțit-o s'a strîns, er după-ce a început să-și cînte cu pianul frunzele s'a desfăcut și insecta a scăpat. Planta nu și-a contras frunzele cāt timp a cîntat la pian.

Literatură.

Pentru pregătirea bucatelor se atrage atențiunea familiilor române asupra folositoarei cărți intitulată: „Bucătăreșe națională”, carte de bucate a bucătăriei române, franceze, germane, și ungare. E tipărită la Brașov de rîșosatul librar I. C. Hîntescu și la compunerea ei și-au dat concursul și unele dame distinșe și harnice române de pe atunci. Până ađi cartea a rămas cea mai bună și bogată în felul său. Felul bucatelor sunt înșirate tōte în ordine alfabetică după numele lor. Sunt în număr de vre-o 1620, er cartea conține peste 700 pag. format mare ecart. Limbajul e ușor, așa că nu-i român care să nul pricēpă. Costă numai cor. 1.60 plus 40 bani spese postale.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maier.

„Mătăsuri-Henneberg“ (1)

veritabile numai dacă se cumpără dela mine, negre, albe și colorate, dela 45 cr. până la 14 fl. 65 cr. metru. — Trimise franco și liberate de vamă. — Mostre se trimit imediat. —

G. HENNEBERG Fabricant de mătăsuri (liferant al curții c. și r.) **ZÜRICH.**

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:

Cărți pentru comercianți și funcționari de bancă:

Ideii fundamentale în economia politică de Ioan Socaciu, vechi profesor la școlile com. r. din Brașov. Prețul 65 cr.

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de I. C. Panțu. Arată calcularea intereselor pe an, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit. Prețul 40 cr. + 3 cr. porto.)

„Curs complet de corespondența comercială“ de I. C. Panțu. Conține modele de circulare, scrisori de informații, recomandări și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cesțiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede, cupoane etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din Contabilitatea duală de I. C. Panțu, prof. la școala com. superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duble ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, poți ori și cine să învețe ținerea socotelilor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. + 5 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea duală, de I. C. Panțu. Această nouă broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă*. Prețul broș. 2 corone (+ 10 bani porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 6 Decembrie. n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	116.—
Renta de corone ung. 4%	91.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	99.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonuri rurale ungare 4%	91.30
Bonuri rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	167.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	140.—
Renta de argint austr.	98.55
Renta de hârtie austr.	98.25
Renta de aur austr.	117.—
Losuri din 1860.	135.—
Acții de-ale Băncii austro-ungară	16.94
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	677.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	673.25
Napoleondor.	19.16
Mărci imperiale germane	117.57½
London vista.	240.25

V. 68/13 szám
bvrh. 1899.

Arverési hirdetmény.

Alulírot kiküldött bir. végrehajtó ezennel közírré teszi, hogy a hosszufalusi kir. járásbíróság 1899 évi V. 68/12 sz. végzése folytán Dr. Leményi Jenő ügyvéd által képviselt Negru Virgil felperes részére Dr. Leményi Pompil alperes ellen 2000 kor. — fl. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesétől lefoglalt és 1139 frt. 20 filre becsült ingóságokra a hosszufalusi kir. járásbíróság V. 68/13 1899. számú végzésével a további eljárás vagyis az árverés elrendelttén annak az alap és felülfoglaltatók követeléseire erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Hosszufaluban alperes lakásán leendő megtartására határidőül 1900 évi Deczember hó 17-ik napján délután 2 órája kitűzetik, a mikor bíróság lefoglalt többféle háziabutorok és szerelvények, melyek között értékesebb fegyverek és eredeti féstmények találhatók, készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Egyszersmind felhívotnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Csernátfalu, 1900. évi November hó 26-ik napján.

Veress Mihály,
kir. bir. küldött.

Paris vista	95.70
Rente de corone austr. 4%	98.50
Note italiene	90.70

Cursul pieței Brașov.

Din 7 Decembrie. 1900.

Bancnota rom. Cump.	18.84	Vënd.	18.90
Argint român. Cump.	18.64	Vënd.	18.72
Napoleond'or.	Cump. 19.10	Vënd.	19.16
Galbeni	Cump. 11.20	Vënd.	11.30
Ruble Rusesci	Cump. 127.—	Vënd.	—
Mărci germane	Cump. 117.60	Vënd.	117.68
Lire tarcesci	Cump. 10.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Analizat de autorități medicale și aplicat în spitale cu mare succes ca medicament exterior

SPIRT

contra

REUMATISMULUI

vindecă iute și sigur

so'ldină, Rheuma, Ischias și alte.

Efectul în unele cazuri este extra-ordinar, că după o mi-ă întrebuițare, încetază durerile și la bóle învechite.

Dureri de dinți și cap

alină în 5 minute.

Prețul unei sticle cu instrucțiunea folosirii 1 corónă, calitate mai tare cor. 2.40

Se capătă în toate farmaciile.

Cu posta cu rambursă séu după primirea prețului trimite producătorul

WIDDER GYULA,

farmacist în S.-A.-UJHELY.

Depou principal în Budapesta: în farmacia d-lui Josef v. Török Király-utca Nr. 12, și Egger's farmacia Nador VI. Váci-Körut 17. — În Brașov: la farmaciile d-lor Victor Roth, farmacia la „Ursu“, Franz Kelemen, Carl Schuster, Friedrich Stenner, Alexina Jehelius. — În Cohalm: farm. Victor Melas.

Premiat cu diplome și medalii de aur la expoziția din Cairo 1895, și la expoziția higienică din Londra 1896.

Mulțime de scrisori de recunoștință și mulțumire. Vândocări miraculoase.

== DESCHIDERE ==
de **CAFENEA și RESTAURANT**
în **Villa Kertsch.**
Sâmbătă în 8 Decembrie n. 1900 voi deschide în „Villa Kertsch“ sub firma:

CAFFEE & RESTAURANT „BULEVARD“.

Din incidentul acesta se va da și un

mare CONCERT militar.

Subscrisul își iau voie a aduce la cunoștința P. T. public, că sus numitul local, după cerințele de față, este de primul rang și e aranjat foarte elegant, bine încălzit, ventilat și stă la dispoziția toate diarele.

În Restaurant se vënd peste tot beuturi bune, cu deosebire bere „Dreher's Hoffbräu“ și de München, care se servesc On. public cu cea mai modernă inalațune, cu ajutorul condensității aerului,

pe lângă prețurile cele mai moderate.

Angajându-mi și un bucătar-șef, care a lucrat în cele mai mari stabilimente ale țării, sunt în plăcuta poziția a satisface pe deplin cerințelor On. public. — Mai iau asupra-mi aranjarea de mese pentru nunte și banchete.

Rugându-mă de o cercetare numărösă, semnez

cu totă stima

M. Lebovits.

2-3

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

La prea înaltă poruncă a **Maiestați Sale Apost. c. și r.**

XXI. C. R. LOTERIE de STAT

pentru scopuri de binefacere militare

Acésta Loterie de bani

unică în Austria legal concesionată,

conține 18.122 câștiguri în bani gata

în sumă totală de 418.640 corone.

Câștigul principal este

200,000 Corone în bani gata.

Pentru plata câștigurilor garantéză oficiul loteriei c. r.

Tragerea urméză irevocabil în 13 Decembrie 1900.

Un los costă 4 corone.

Lesuri sunt de vëndare: la despărțământul loteriei de stat în Viena, I. Riemergasse nr. 7, în colecturile loteriilor. Trafici, la oficiile de dajdie, poste, telegraf, și cai ferate, case de schimb. etc. Cumpărătorilor de losuri se dá planul gratis.

Losurile se trimit franco.

Directia oficiului loteriilor c. r.
despărțământul loteriei de stat.